

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
2024

ՀՈՒՆԻՍ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ
ԵՎ
ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 3

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար:

Ուշադիր եղի՛ր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 33-38-րդ և 67-69-րդ առաջադրանքներում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ, դի՛ր X նշաններ:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում միևնույն տառը:

- 1) մեղմ-րեն, մեղմ-րոր, միջ-րեական, հանր-գուտ
- 2) շա-անակագույն, զի-զա-աձև, Վարդ-ես, դրասան-
- 3) ատաղ-ագործ, ան-կություն, պախուր-, վերամբար-
- 4) կմա-ք, ու-տատեղի, թու-թ, հա-ճապակի

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի (կապակցությունների) բաղադրիչներն են գրվում անջատ:

- 1) կաս(կարմիր), ամեն(մի), ծայրից(ծայր)
- 2) վառ(դեղին), դեմ(հանդիման), հինգ(ճյուղանի)
- 3) ի(զեն), ըստ(էության), Սանկտ(Պետերբուրգ)
- 4) դուռ(դռան), վեց(հարյուրամյա), (առ)այն

3 Ո՞ր շարքի բոլոր բաղադրյալ հատուկ անուններում է բաղադրիչներից միայն մեկը գրվում մեծատառով:

- 1) ՊԱՐՄԻՅ ԾՈՅ, ՏՐԴԱՏ ԵՐՐՈՐԳ, ՀՅՈՒՄԻՍԱՏԼԱՆՏՅԱՆ ԴԱՇԻՆՔ
- 2) ԲԵՐՄՈՒԴՅԱՆ ԵՌԱՆԿՅՈՒՆԻ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՎՐՈՍ, ՀՈՌԴՈՍԻ ԿՈԹՈՂ
- 3) ՀԱՂԹԱՆԱԿԻ ԿԱՄՈՒՐՋ, ՔԵՈՓՄԻ ԲՈՒՐԳ, ՀԱԿՈՔ ՄԵՂԱՊԱՐՏ
- 4) ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՏԵՐԱԶՄ, ՊՈՂՈՍ ԱՌԱՔՅԱԼ, ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

4 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում հնչյունափոխություն կա:

- 1) սպառազեն, քրմապետ, օժտվածություն, ամբոց
- 2) ավշանյութ, մրցել, եղջերվամիս, ապավինում
- 3) հեռավար, թրջել, շիրմաքար, պղծել
- 4) երկվություն, մատենագիր, լցոնել, դեռափթիթ

5 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում (բառաձևերում) է գաղտնավանկի չ-ն ճիշտ տեղադրված:

- 1) կն(ը)կատի, դռ(ը)նբաց, չընկ(ը)րկել
- 2) համ(ը)րանալ, տ(ը)րտմել, ձեռ(ը)նտու
- 3) քն(ը)նվել, կ(ը)նճռոտ, խճ(ը)ճվել
- 4) կ(ը)րկնել, հանգց(ը)նել, խառ(ը)նվածք

6 Չախ շարքի բառերից յուրաքանչյուրը հոմանիշ է աջ շարքի բառերից մեկին: Լուծման տարբերակներից ո՞րն է ճիշտ:

ա. բանասարկություն
բ. խաթարում
գ. հիշաչարություն
դ. խանդաղատանք
ե. տարակուսանք

1. գորով
2. քինախնդրություն
3. զրպարտանք
4. աղավաղում
5. երկբայություն

- 1) ա-3, բ-4, գ-5, դ-2, ե-1
- 2) ա-2, բ-1, գ-5, դ-3, ե-1
- 3) ա-3, բ-4, գ-2, դ-1, ե-5
- 4) ա-2, բ-1, գ-4, դ-3, ե-5

7 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են բարդածանցավոր:

- 1) վճարունակ, պարփակել, միջնորմ
- 2) տարկետում, հետաքննիչ, խոսքարվեստ
- 3) անհեռատես, ակնածանք, մեղմահնչյուն
- 4) բնօրրան, լռակյաց, շրջանագիծ

8 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում կա միևնույն ածանցը:

- 1) ձգան, կայան, կծան, մկան
- 2) քարոտ, քանոտ, յուղոտ, խավոտ
- 3) մարմնեղ, բյուրեղ, լուսեղ, հոնեղ
- 4) գողոն, գործոն, թափոն, քանոն

9 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում ինքնուրույն գործածություն չունեցող արմատ կա:

- 1) սիրատուն, խոսափող, հիանալի
- 2) չունևոր, լուսաշող, քաջագն
- 3) մարդատյաց, հեղաշրջում, խցիկ
- 4) կառապան, ցնծագին, անողջախոհ

10 Ո՞ր տարբերակում հականիշներից կազմված բառազույգ կա:

- 1) պղտոր-ականակիր, թոթովել-վանել
- 2) կարծր-ողորկ, անբասիր-արատավոր
- 3) ունևոր-զերծ, հաստատել-հերկել
- 4) ճշմարիտ-թույր, հեզ-աշխատասեր

11 Ո՞ր նախադասության մեջ կրկնադիր շաղկապ կա (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Ծով կար նրա մտքում և այդ ծովը ավի էր շարտում մերթ սև թավիշե գլխարկով մի գլուխ մազերը կարճ կտրած մերթ երկարազգեստ մի կնոջ թիկունքին երկար ծամեր:
- 2) Դասարանների միջև անցկացվող մրցությունն ավարտվեց ու նրանք և պարտված ութերորդյակները և հաղթած յոթերորդյակները բարձր աղաղակեցին:
- 3) Կարծում էր կգրի մի կարճ պատմվածք կամ մի ակնարկ կամ էլ որոշ ժամանակով գրելը կհետաձգի մինչև բավարար նյութ կհավաքվի ավելի ծավալուն գործի համար:
- 4) Ինձ պատմել են որ այնտեղ էլ ոչ մի չարիս չի պտտվում ոչ մի կուժ չի շինվում:

12 Ո՞ր նախադասության մեջ գոյականաբար գործածված ածական կա:

- 1) Հանդիպելիս թող մոռանան Ամեն տեսակ ցավ ու մորմոք Ինձ պես այրվածն ու քեզ նման Տառապածը:
- 2) Կակաչի կարմիր թևին Մի կարմիր գատիկ է նստել, Կակաչի սև սրտի մեջ Սև գավթիչ բողբոջ է նստել:
- 3) Դարեր են կուլ տալիս կիրճերը, Ի՞նչ անեն ինձ նման խեղճերը:
- 4) Խուլ գյուղեր կային անտառների խորքում, բարձր-բարձր լեռների լանջերին և չափազանց խոր ձորերում:

13 Ո՞ր նախադասության մեջ և՛ չեզոք, և՛ ներգործական սեռի բայեր կան:

- 1) Նա հանեց ծիրանի փողը, որով նվագել էր կապույտ լեռների երգը:
- 2) Եղյամն էր սունկի գլուխն արծաթում, Միսում էր կարծես վայրի նշենին:
- 3) Եղան բռնություններ, թշնամին ձորերով բարձրացավ մինչև նրանց խեղճ խրճիթները:
- 4) Անձրևաջուրը ծառերի չոր ճյուղերը տարել էր, հասցրել մինչև գետի բերանը:

14 Ո՞ր նախադասության մեջ մակբայ կա:

- 1) Նա վեր կացավ, մոտեցավ չարխին, և ոտքերն սկսեցին շարժվել համաչափ ռիթմով, ինչպես տարիներ առաջ:
- 2) Կապույտ երկնքում՝ արևի կողքին, շողում են սավառնակի թևերն ու մարմինը:
- 3) Ու սիրում ենք առավոտից իրիկուն ճամփա երթալ ու հավիտյան երագել:
- 4) Մեղվանոցի մոտով՝ ձորի ճանապարհով, դեպի գետն իջան գյուղ եկած հովեկները:

15 Ո՞ր նախադասության մեջ պակասավոր բայ չկա:

- 1) Ես չգիտեմ՝ ուր են տանում հեռավոր Ուղիների ժապավեններն անհամար:
- 2) Ո՞ր աշխարհում ունեն շատ բան՝ Միտք եմ անում՝ է՞ս, թե՞ էն:
- 3) Այսպես ասաց հայոց ահեղ արքան, Ապա իջավ գահից ոսկեդրվագ:
- 4) Երբ նայում է, որ ափերին ես չկամ, Մոլորվում է Լորագետը ու գնում:

16 Ո՞ր նախադասության մեջ բաղադրյալ ստորոգյալ կա:

- 1) Ընկերոջը տուն գնալիս էր հանդիպել:
- 2) Գիտեր, որ իրեն օրեր շարունակ տանել-բերելու են:
- 3) Նա արդեն ձեռք էր բերել օլիմպիադային մասնակցելու իրավունք:
- 4) Սևանը պատկանում է քաղցրահամ լճերի տեսակին. նրա ջուրը խմելու է:

17 Պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասություններից ո՞րն է սխալ փոխակերպված բարդի:

- 1) *Պատվիրակների՝ արքայական վրաններին հասնելուն պես հնչեցին հակառակորդի շեփորների բարձրագոչ ձայները:*
Հենց պատվիրակները հասան արքայական վրաններին, հնչեցին հակառակորդի շեփորների բարձրագոչ ձայները:
- 2) *Գույնը զգած պահակը վազում էր շինության պարսպի երկայնքով՝ քիչ առաջ փախած ավազակին բռնելու հույսով:*
Պահակը, որ գույնը զգել էր, վազում էր շինության պարսպի երկայնքով՝ քիչ առաջ փախած ավազակին բռնելու հույսով:
- 3) *Չնայած մերձավորների հետ համաձայն չլինելուն՝ նա փոխզիջման ուղիներ էր որոնում:*
Թեպետ մերձավորների հետ համաձայն չէր, նա փոխզիջման ուղիներ էր որոնում:
- 4) *Երկու շաբաթ շարունակ պահարանը տակնուվրա անելու արդյունքում գտածո ընդամենը այս հին նամա՞կն էր:*
Այն, ինչ երկու շաբաթ շարունակ պահարանը տակնուվրա անելու արդյունքում գտել էիր, ընդամենը այս հին նամա՞կն էր:

18 Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ չկա:

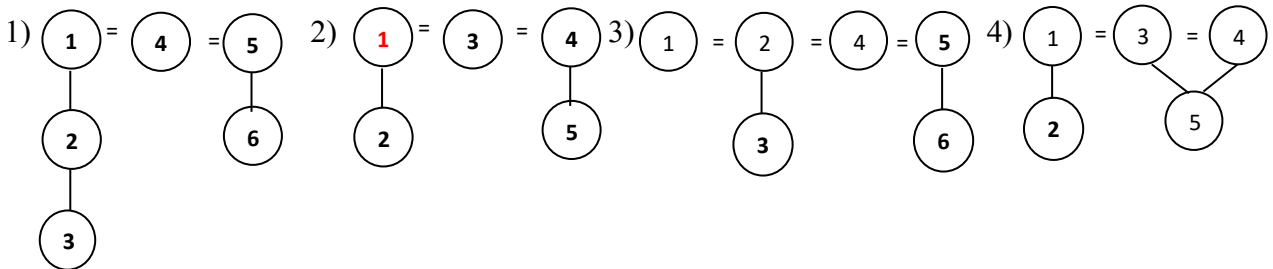
- 1) Այս գեղգեղանքը սիրավառ սրտի մի ամբողջ հեքիաթ էր՝ մի դյուրական հեքիաթ՝ ծաղիկների բույրով ներդաշնակված:
- 2) Նրա ձայնը՝ խրոխտ ու ահեղագոչ, այդ երկրի մի սահմանից մինչև մյուս սահմաններն անցավ՝ որպես փոթորիկ:
- 3) Ինչպես է հորս հանդիպել, երբ և որտեղ են ամուսնացել՝ չգիտեմք. չկան եկեղեցիներում պահպանվող պատկերասրահների մատյանները:
- 4) Ինչևէ, փաստն այն էր, որ պայթյունը միայն թեթևակի ցնցել էր շենքը՝ թողնելով այն անվնաս մնա, բայց դժոխսային մեքենայի՝ սարսափ առաջացրած պայթյունից հրդեհ էր բռնկվել:

19 Ո՞ր տարբերակում է ստորադաս նախադասությունը ստորոգելի:

- 1) Ե՞րբ էր, որ նա խոստացավ գալ, շուտ գալ:
- 2) Ինձ համար ամենաանտանելին այն է, որ մարդիկ նախանձում են իրար:
- 3) Արդյոք ատելուց չէ՞, որ այսքան շատացել են դառնությունները:
- 4) Նրա միակ ցանկությունն էր, որ որդին բարձրագույն կրթություն ստանար:

20 Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Նա իսկույն հանել է տալիս Կանդիդի ձեռնաշղթաները՝ ասելով, որ դա սխալմունք է, ապա ներողություն է խնդրում, իսկ հետո երկուսին էլ ուղարկում Վենետիկ, ուր նրանց թողնում է իր եղբոր մոտ:

21 Ո՞ր նախադասության մեջ դերբայական դարձված չկա (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Ամեն անգամ նորանոր ալիքների հսկա դեզերի հանդիպելիս ինձ պատում էր սարսափը:
- 2) Երբեմն վայրագ ալիքները քամուց խիստ գազազած ուժգին թափով բարձրացնում էին նավը իրենց բաշերի վրա:
- 3) Նա կլինի հաղթողը ով աչքի կընկնի հուճորի սուր զգացումով:
- 4) Դ-ա տարերքների ցատկոտ հեզմանք էր թվում էր ծովը իր սրընթաց դեպի վեր ցատկոտ հորձանքներով թքում է երկնքի երեսին:

22 Ինչո՞ւ էր Գ. Չոխրայի «Չարուղոն» նորավեպի համանուն հերոսը գողությանը զբաղվում:

- 1) դժվար փորձությունները հաղթահարելու իր բուռն ցանկությունը բավարարելու համար
- 2) համաքաղաքացիներից վրեժ լուծելու համար
- 3) ապրուստի միջոց հայթայթելու նպատակով
- 4) սիրած աղջկա՝ Վասիլիկի քմահաճույքներին գոհացում տալու համար

23 Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ «Մասնա ծռեր» էպոսի («Մասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) վերաբերյալ:

- 1) Քանի որ Փոքր Սիերը չի կարողանում սպանել Չմշկիկ Սուլթանին և հոր վրեժը լուծել, այդ պատճառով փակվում է Ագռավաքարում:
- 2) Կրտսեր Մարա Մելիքի հայրը Մեծ Սիերն է:
- 3) «Մասնա ծռերը» բաղկացած է չորս ճյուղից, որոնցից յուրաքանչյուրը վերնագրված է տվյալ ճյուղի գլխավոր հերոսի անունով:
- 4) Սինչև Խանդութի հետ ամուսնանալը Դավիթը նշանվում է Չմշկիկ Սուլթանի հետ, ումից ծնված աղջիկն էլ հետագայում թունավոր նետով սպանում է հարազատ հորը:

24 Պնդումներից ո՞րն է սխալ հայ ժողովրդական հին վիպական երգերի (վիպասանքի) վերաբերյալ:

- 1) Հատկապես լայնորեն տարածված են եղել Գողթն գավառում:
- 2) Ասացողները դրանք երգախառն պատմել են փանդիռների նվազակցությամբ:
- 3) Նրանցում առկա են տեղեկություններ հայերի՝ հարևան ցեղերի հետ ունեցած հարաբերությունների մասին:
- 4) Շնորհիվ Մովսես Խորենացու՝ մեզ են հասել ամբողջական տեսքով:

25 Նախադասությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում տեքստի տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

1. Լոս Անջելեսում է գտնվում աշխարհի ամենաարտառոց հուշարձաններից մեկը՝ տարօրինակ մի աշտարակ, որի շինարարությունը տևել է 33 տարի:
2. Տիտանական աշխատանք պահանջող աշտարակը նա վեր էր խոյացրել մենակ՝ իր տան հետնաբակում ձևավորելով երեք հսկա գալարասյուներ և 6-ից ավելի կից շինություններ, որոնք փայլատակում էին գունավոր ապակու 70000-ից ավելի բեկորներով, փոքրիկ խալիկներով, ծովային խեցիներով, խմորեղենի դանակներով ու ձիու պայտերով:
3. Սիմոն Ռոդիան՝ աշտարակի հանճարեղ հեղինակը, Իտալիայից ԱՄՆ գաղթած անգրագետ մի բանվոր էր՝ սևագործ աշխատանք կատարող:
4. Կառույցը, որ նույնիսկ նախագծեր ու գծագրեր չէր ունեցել, այսօր ունի պատմական հուշարձանի կարգավիճակ:

- 1) 4, 2, 1, 3
- 2) 4, 1, 3, 2
- 3) 1, 4, 2, 3
- 4) 1, 3, 2, 4

26 Պատկերավորման-արտահայտչական ո՞ր միջոցը գործածված չէ:

*Իջավ սարյակը դաշտում. ծիլ էր կտուցին.
Շուրթիս վրա մի կանաչ տող էր թայրտում:
Կռռաց ագռավը ծորում. ձյուն էր կտուցին.
Սրտիս վրա մի ճերմակ տող էր թայրտում:*

- 1) հանգավորում
- 2) համեմատություն
- 3) փոխաբերություն
- 4) մակդիր

27 Նախադասության մեջ տեղադրման համար փակագծերում տրված բառերի ձևափոխության ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

Ըստ երկրի ' ասպետները, և արքայադուստրըսիրտը կտա

(1. հաղթանակել, 2. ինքը, 3. մենամարտել, 4. սովորություն)

- 1) սովորության, պետք է մենամարտեն, իրեն, հաղթանակողին
- 2) սովորությամբ, պիտի մենամարտեն, իրեն, հաղթողին
- 3) սովորությամբ, պետք է մենամարտեն, իր, հաղթողին
- 4) սովորության, պիտի մենամարտեն, իր, հաղթանակողին

28 Ա. Շիրվանզադեի «Քառս» վեպի կերպարների մասին ո՞ր պնդումն է սխալ:

- 1) Սիբայելը վեպի վերջում վերափոխվում է:
- 2) Անտոնինա Իվանովնան, շփվելով բանվորական միջավայրի հետ, փոխում է իր կարծիքը հայերի մասին:
- 3) Ինժեներ Սուլյանը սիրահետում էր թեթևամիտ Մարթային:
- 4) Հրդեհի տեսարանում Սմբատը փրկում է ոչ միայն իր երեխաների, այլև բանվորներից մի քանիսի կյանքը:

29 Ո՞ր ստեղծագործության ենթավերնագիրն է «Հագարամյակ մը մեզմե առաջ»:

- 1) «Հին աստվածներ» (Լ. Շանթ)
- 2) «Վերք Հայաստանի» (Խ. Աբովյան)
- 3) «Աբու-Լալա Մահարի» (Ա. Իսահակյան)
- 4) «Հարճը» (Գ. Վարուժան)

30 Հ. Պարոնյանի «Մեծապատիվ մուրացկանները» վեպի ո՞ր հերոսի խոսքն է.

«Ես ինքզինքս չեի կարծեր այն չափ մեծ մարդ, որչափ որ կը կարծե այս խմբագիրն, բայց հարկավ ան ինձմե աղեկ գիտե իմ որչափ մեծ ըլլալս, վասնզի խմբագիր մ'է և ուսումնական է....»:

- 1) բանաստեղծի
- 2) Մանուկ աղայի
- 3) Աբխաղոմ աղայի
- 4) դերասանի

31 Ո՞ր պնդումը Ե. Չարենցի «Դանթեական առասպել» պոեմի վերաբերյալ ճիշտ չէ:

- 1) Պոեմում կովի որևէ դրվագ անմիջականորեն չի ներկայացվում:
- 2) Պոեմում բանաստեղծը նկարագրում է պատերազմի հետքերը Կարսից մինչև Վան ընկած ճանապարհին:
- 3) Պոեմի կենտրոնական դեմքը ինքը՝ զինվոր բանաստեղծն է:
- 4) Պոեմը սկսվում է պատերազմ մեկնող երիտասարդ կամավորների ուրախ տրամադրությամբ:

32 Ա. Բակունցի նշված պատմվածքներից որի՞ բոլոր հերոսներն են, որ հանդես *չեն* գալիս անձնանուններով:

- 1) «Միրհավ»
- 2) «Ալայիական մանուշակ»
- 3) «Մթնածոր»
- 4) «Խոնարհ աղջիկը»

33 Ընդգծվածներից որո՞նք են վաղակատար ձևաբայ:

Ինքը երբևիցե ոչ որի հետ չէր 1. խոսել Աստծու և հավատի մասին, բայց այդ մարդիկ ուզում էին իրեն 2. սպանել՝ անհավատությունը պատրվակ դարձրած, և ինքը չէր էլ դիմադրում: Երբ մի կալանավոր կատաղի ոգևորությամբ նրա վրա էր 3. հարձակվել, նրա հոնքն էլ չէր 4. շարժվել: Բանտի պահակը բարեբախտաբար 5. կարողացել էր ժամանակին 6. կանգնել երկուսի միջև: Այլապես արյուն էր 7. քափվելու:

34 Ո՞ր բառերի բաց թողած տեղում *չի* գրվում *յ*:

1. պո-են, 2. ուխտադրու-ժ, 3. աղյուս-ակ, 4. բար-ացական, 5. Միքա-ել, 6. հաստաբու-ն, 7. գու-ժկան, 8. միմ-այն

35 Ո՞ր բառերն ունեն ընդհանուր արմատ:

1. արգասավոր, 2. բարգավաճ, 3. արգելք, 4. անարգանք, 5. արգանակ, 6. հարգել, 7. մեծարգո, 8. համակարգել

36 Ո՞ր նախադասություններում գոյական *չկա*:

1. Վաղուց ոչնչից չեմ դժգոհում, այլ համակերպվում եմ ամենքի հետ:
2. Նա նկատեց, որ մեծ գրողի ասածները հիշում են բոլորը:
3. Մտածում էր՝ ուր գնա, ում դիմի այդ խնդրանքով:
4. Յուրաքանչյուր որ կարող է կասկածել, բայց երբեք չհերքել ուրիշներին:
5. Այսպիսով, փոքր առ փոքր ինձ հաջողվեց անցորդի ուշադրությունը գրավել:

37 Ո՞ր նախադասություններում միջոցի անուղղակի խնդիր *չկա*:

1. Ուզեցի, որ դու պայծառ ու մաքուր լույսերով անշեջ Եվ խորհուրդներով դյուրեւ վերստին սիրոս տարագիր:
2. Ու խավարն անհուն գգվանքով թեթև Ծավալվեց շուրջս ու փռվեց վրաս:
3. Ես չար հոսանքով մղված եմ հեռուն, Եվ անվերադարձ փակված է ուղին:
4. Սառն աչքերով եմ նայում ես հեռվում Մեռած օրերիս ցնորքին հիմա:
5. Դառը մենության ու անհուսության մթին վիհերում Իմ թույլ սիրտը կամեցա քաղցր հուշով ամոքել:

38 Ո՞ր թվերի տեղում բութ պիտի դրվի:

Տարօրինակ բան(1) արծիվը քաղաք մտավ նստեց Մլեհի դեմ դիմաց(2) որձաքարի վրա: Ումից է հալածվել որ թշնամուց(3) ոչ որ չգիտեր: Մլեհը իմանալով(4) ինչքան երկար է ապրում արծիվն ու ինչքան շատ բան է հիշում(5) հասկացավ որ հզոր թռչունի թշնամին հիշողությունն է: Արծիվը թևածեց Հայոց լեռնաշխարհի կողմը ու ինքը հիշեց հեքիաթի տղային որ արծվի թևերին նստած(6) սավառնում է դեպի իր աշխարհի(7) մանկության լույսով ողողված ափը(8) արևոտ լուսավոր ջերմ:

39 **Բառակապակցություններից քանի՞սն են գործածվում միայն դարձվածային իմաստով:**

սառույցը շարժվել, կրակ կտրել, թակարդն ընկնել, ջուրը գցել, օր ու արև չտալ, աչքը վախեցնել, գլուխ խոնարհել, կրակի հետ խաղալ

40 **Տրված բառերից քանիստ՞ում արմատի հնչյունափոխություն կա:**

սնամեջ, պատմագիր, դիտանցք, կտցահարել, երգչախումբ, սիգախոտ, միջանցք, օրինապահ

41 **Տրված գոյականներից քանի՞սն են ենթարկվում ներքին հոլովման:**

դրամատուն, խաչեղբայր, դերանուն, ուսուցում, գերություն, հենասայուն, ջրշուն, մանուկ

42 **Նախադասություններից քանիստ՞ում հիմունքի կամ զիջման պարագա չկա:**

- Հայրս, ըստ իր սովորության, չհամբուրեց ինձ:
- Այդ լռին ու ինքնամփոփ մարդը, չնայած թիկնեղ լինելուն, շատ փխրուն էր:
- Կյանքի դաժանությունը ստիպել էր նրան բռնել միակ որդու ձեռքը և հակառակ իր կամքին՝ գցել անհայտության ծովը:
- Հորս անսպասելի սնանկությունը մեզ վերցրել էր թանկագին գորգերից և տարել հակառակ ուղղությամբ:
- Բայց ես, ի հեճուկս կյանքի դառնությունների, գտա իմ աշխատանքը:

43 **Նախադասություններից քանիստ՞ում շարադասության սխալ կա:**

- Երբ մարդ այնպիսի պայմաններում է (ջրի տակ կամ թունավոր ծխով շրջապատված), որ օդ շնչել չի կարողանում, որոշ ժամանակ ստիպված է շունչը պահել. մարդու դեպքում շունչ պահելու ռեկորդը հավասար է 7 րոպե 1 վայրկյանի:
- Հանրապետության դեղատնային ցանցերում վաճառքի են հանվել էլեկտրոնային արյան ճնշման չափիչ սարքեր:
- Առաջիկա Մոսկվայի դրամանիշների համաշխարհային մրցույթում կներկայացվեն նաև հայկական ցուցանմուշներ:
- Երվանդ Քոչարի Երևանի թանգարանի ցուցանմուշներից շատերը ժամանակակից եռաչափ նկարների նախանմուշներ կարող են համարվել:
- Տարիներ առաջ Իջևանը շքեղ բնության մեջ ծվարած աննշան մի բնակավայր էր՝ հայտնի միայն այստեղով անցնող ճանապարհորդներին:

44 Հատվածներից քանիսի՞ ղիմաց է սխալ նշված, թե որ հայերենով է այն:

- Եկին ու խապար բերին,
թե՛ ելեր քո եարն ու կու գայ:- *գրարար*
- Ես այգերով ու ցայգերով
Հաճախ մենակ կ'անրջեմ
Անհնարին, երկնագորով
Սեր մը, որուն տերը չեմ: - *արևմտահայերեն*
- Տեղ ոսկի տեղայր ի փեսայութեանն Արտաշիսի,
Տեղայր մարգարիտ ի հարսնութեանն Սաթենկան: - *միջին հայերեն*
- Աչքն ծով ի ծով ծիծաղախիտ
Ծառալանայր յառաւօտուն: - *գրարար*
- Գերության շղթան ինձ զգալի չէր,
Եվ ոչ բռնության անգութ ճանկերը.
Ձեզանից հետո ծանրացան նոքա,
Ո՛հ, անիծում եմ ես այն օրերը: - *արևմտահայերեն*

45 Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Ձևաբայերով կազմվում են միայն սահմանական եղանակի ժամանակաձևեր:
2. Անորոշ, համակատար և ենթակայական դերբայները գործածվում են ինքնուրույն և *ես* օժանդակ բայի հետ ղիմավոր ձևեր չեն կազմում:
3. Հարակատար դերբայը փոխանվանաբար գործածվելիս հանդես է գալիս գոյականին բնորոշ պաշտոններով:
4. Ձևաբայերով կազմվում են պարզ և բաղադրյալ ղիմավոր ժամանակաձևեր:
5. Բոլոր կանոնավոր բայերի անկատար ձևաբայը ունի նույն վերջավորությունը:
6. Անորոշ դերբայով կարող է ձևավորվել բայական անդեմ նախադասություն:

Բ մակարդակ

46 Ո՞ր շարքում ուղղագրական սխալ *չկա*:

- 1) տաքդեղ, դաստիարակ, տարրալուծել, ոստրե
- 2) լուսատտիկ, նախկին, ժպիրի, կերկերուն
- 3) մտածածին, հինավուրց, քողտիկ, սրախողխող
- 4) հայթայթել, հղբանալ, դշխուհի, գլուխկոնձի

47 Ո՞ր տարբերակում է տառակապակցության թվային արժեքը ճիշտ նշված:

- 1) ՎՅԳ-3330
- 2) ՆԾ-460
- 3) Ռ-ՋԶ-1980
- 4) ՑՇԿ- 6560

48 Ո՞ր շարքում *ու* ձայնավորի հնչյունափոխություն ունեցող բառ *չկա*:

- 1) ըղձալի, ընդհանուր, ընդեղեն
- 2) ընդունայն, ընկեր, ընչացք
- 3) ընդամին, ընչաքաղց, ընտրանի
- 4) ըմպել, ընթերակա, ըմբոշխնել

49 Ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված բոլոր այն բառերի համարները, որոնք գործածված են փոխաբերական իմաստով:

*Ճամփան 1. ոլորուն դեռ իջնում էր վար՝
Դեպի դաշտերի 2 գիրկը, ուր չկար
3. Մարդկային աղմուկ ու երգ ու շառաչ,
Երազ էր կարծես՝ անասյատ դարձած:
Ու լուռ էր այնպես: Վայրկյանն էր 4. հոսում:
Ու հին լռության 5. յարհրհնքում
6. Սպասում էին դաշտ, հովիտ ու քար,
Կարծես թե մեկը 7. այցի սլիտի գար:*

- 1) 1, 3, 4, 6, 7
- 2) 1, 2, 4, 5
- 3) 2, 4, 5, 6
- 4) 2, 3, 5, 6, 7

50 Ո՞ր շարքում համանուն *չունեցող* բառ կա:

- 1) անձուկ, ափ, գառ
- 2) խոզուկ, մարտ, կետ
- 3) հազար, հանդերձ, բազուկ
- 4) կուռ, թառ, աղոտ

51 Ո՞ր շարքի բառերից ոչ մեկի արմատին (արմատներից մեկին) չի կարող է միանալ *-առ* վերջածանցը և նոր բառ կազմել (առանց երկրորդ ածանցի):

- 1) գանգամաշկ, կիսամյակ
- 2) կավածեփ, հոգեառ
- 3) ձյունափայլ, արևավառ
- 4) քնաթաթախ, նվազագույն

52 Ո՞ր հատվածում դարձվածք կա:

- 1) Հարցնեի հողից, ջրից, աստղերից,
Գտնեի կածանն ու դառնայի տուն:
- 2) Սարը սարից ամպ է խլում,
Ջուր է խմում ձորը ձորից:
- 3) Միայն մի բան չունեն քարափները,
Քարափները չունեն կարապի երգ:
- 4) Բայց մտքիս մեջ ու երգիս մեջ,
Ա՛խ, ես ուր էլ գնում,
Այն աշխարհից մի բեռ կանաչ
Մանկություն է մնում:

53 Ո՞ր նախադասության մեջ են ընդգծված բոլոր բառերը դերանուններ:

- 1) Ամեն տարիք, ամեն պայման պիտի հերքեմ. Ես ծնվել եմ երգի համար Ու մինչև մահ պիտի երգեմ:
- 2) Ու ես չասացի ոչ ոքի ոչինչ, Մինչև այս երգը լույս աշխարհ եկավ, Ու կարդալու ես դու երկար, երկար:
- 3) Էլ ինչո՞ւ նույն երկինքն է գլխիս վերև, ու ոտքիս տակ՝ նույն կածանը:
- 4) Ինձ թվում է, թե մի քանի անգամ Հերքել եմ արդեն Ես անդարձության օրենքն անողոք, Ապրել եմ այսպես և ապրում եմ դեռ:

54 Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են *ա* խոնարհման:

- 1) գվարճացել ենք, պակասած, գոջացել եք
- 2) խաղացող, խոսում է, զարգացած
- 3) բազմանում են, տվեց, ուրախացան
- 4) ծիծաղում են, եկ, շողացող

55 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի հոգնակի թիվն է կազմվում *-ներ* վերջավորությամբ:

- 1) սպի, գործագուրկ, մարդասեր, սևամորթ
- 2) տեսակետ, օրացույց, շարասյուն, պատճեն
- 3) վիրաբույժ, կայսր, նախագահ, անտառահատ
- 4) երկնաքեր, աշխատավարձ, նետածիգ, քարտաշ

56 Ո՞ր տարբերակում ցուցական հոդի գործածություն *չկա*:

- 1) Վերջերս նրան քիչ էի հանդիպում. խուսափում էր ինձնից:
- 2) Կյանքն անցողիկ է, աշխարհս՝ ունայն:
- 3) Օրերս Երևան է ժամանելու նշանավոր երաժիշտը:
- 4) Ինքս էլ չիմացա՝ ինչպես հայտնվեցի մի մութ այրում:

57 Ո՞ր նախադասության մեջ թվական կա:

- 1) Մեզ համարներ տվեցին ու խմբերի բաժանեցին. գույգ թվակիրները մի քանի քայլ առաջ եկան:
- 2) Ուսուցչուհին հրահանգեց, որ երկրորդ շարքը պիտի վազի մինչև աղբյուր:
- 3) Տասնյակ ձիավորներից առանձնացավ դրոշակակիրը, որը հանեց գոտուց քարշ ընկած շեփորը և հնչեցրեց:
- 4) Քսանամյա արքայազնը նստեց բազմոցին, և կրկին ջերմ արտասուքը սկսեց հեղելի նման թափվել նրա աչքերից:

58 Ո՞ր նախադասության մեջ կապ չկա:

- 1) Խոսքերդ կարկաչող որպես նուրբ մի զգեստ Ստվերում են սրտիդ գաղտնիքները սիրուն:
- 2) Եթե զինվորների շողշողուն գեները չլինեին, հեռվից դիտողին կթվար, թե քարե դարի մարդիկ են հավաքվել սեղանի շուրջ:
- 3) Անընդհատ հոխորտում էր՝ նույնիսկ մի ակնթաթ չմտածելով, որ երկու անպաշտպան կանայք կարող են հակառակ գնալ իր կամքին:
- 4) Բրոնզաձույլ արձանի՝ բոլոր մարդկանց հետաքրքրող լուրը անմիջապես տարածվեց հելլենիստական աշխարհով մեկ՝ Հռոդոսի ավերը ձգելով բյուրավոր ճամփորդների:

59 Ո՞ր տարբերակում է անուղղակի խոսքը ճիշտ փոխակերպված:

- 1) *Տանտերն ինձ պատասխանեց, որ ես ինքս եմ կատակասերը. ինքը երեկ հավատաց իմ փուչ ծառայի խոսքերին, իսկ ես այսօր չեմ ուզում հավատալ իր խոսքերին, և բոլորս իրեն ծաղրում ենք:*
Տանտերն ինձ պատասխանեց.
- Դու ինքդ ես կատակասերը. ես երեկ հավատացի իմ փուչ ծառայի խոսքերին, իսկ դու այսօր չես ուզում հավատալ իմ խոսքերին, և բոլորդ ինձ ծաղրում եք:
- 2) *Պալատականն ասաց տիրակալին, որ քանի որ նա իրեն նվեր է ուզում տալ, թող նվիրի մի պարկ ոսկի, որ իր կյանքի մնացած մասը իր կնոջ ու իր երեխաների հետ ապրի առանց կարիքի և նրանից ոչինչ չխնդրի:*
Պալատականն ասաց տիրակալին.
- Քանի որ դու ինձ նվեր ես ուզում տալ, նվիրի՛ր մի պարկ ոսկի, որ իմ կյանքի մնացած մասը կնոջս ու երեխաներիս հետ ապրեմ առանց կարիքի և նրանցից ոչինչ չխնդրեմ:
- 3) *Մայրն ասաց Արմենին, որ ինքը ոչինչ չի խնայել նրա ուսման համար, և ապա, փոքր-ինչ հուզված, ավելացրեց, որ ինքը միանգամայն վստահ է՝ նա հայտնի մարդ է դառնալու:*
Մայրն ասաց Արմենին և ապա, փոքր-ինչ հուզված, ավելացրեց.
- Ես ոչինչ չեմ խնայել քո ուսման համար, միանգամայն վստահ եմ՝ դու հայտնի մարդ ես դառնալու:
- 4) *Հարուստի ժառանգներն ասացին, որ իրենք գիտեն, թե ինչպես վարվեն իրենց ունեցածի հետ. թող բոլորը գնան, իրենց հանգիստ թողնեն:*
- Մենք գիտենք, թե ինչպես վարվենք մեր ունեցածի հետ. բոլորդ գնացե՛ք, մեզ հանգի՛ստ թողե՛ք,- ասացին հարուստի ժառանգները:

60 Ո՞ր նախադասության մեջ ուղիղ խնդիր կա:

- 1) Ախոռի սուր, անախոռժ օդը դիպավ Կամսարյանի քթին, բայց այժմ արդեն ժամանակ չկար մտածելու:
- 2) Փառաշեն տան պատուհանները ողողված են արևի պայծառ շողերով, բայց մետաքսյա կանաչ վարագույրների պատճառով դրանք չեն թափանցում ննջարան:
- 3) Նա գործվանքով նայում է որդուն և միևնույն ժամանակ աշխատում, որ իր քնքուշ հոգատարությամբ մոռանալ տա նրան կրած նեղությունները:
- 4) Հետևյալ համարը պատկանում էր մի երիտասարդի. նա նվազեց և արժանացավ բուռն ծափահարությունների:

61 Ո՞ր նախադասության մեջ դերբայով արտահայտված որոշիչ չկա:

- 1) Ջրուցակիցս բարի ու կամեցող մարդ թվաց ինձ:
- 2) Փոթորիկը նրա կիսամերկ մարմնի վրա չէր ազդել, ինչպես հողմերը չեն ազդում տերևաթափ և չորացած կաղնու վրա:
- 3) Գյուղացի կինը շատ լավ էր տարբերում ուտելու սունկը թունավորից:
- 4) Ջօրուգիշեր երկար ճանապարհ կտրելով՝ հոգնած հասավ նա Բուխարայի պարիսպներին:

62 Ո՞ր տարբերակում է նախադասության ընդգծված անդամի պաշտոնը սխալ նշված:

- 1) Ամռան մի օր՝ լճից վերադառնալիս, երկու հոգի ծեծել էին նրան: (*ժամանակի պարագա*)
- 2) Երբ կհոգնես, կգազազես աշխարհից, Գ-արձի՛ր ինձ մոտ, վերադարձի՛ր դու նորից: (*անջատման անուղղակի խնդիր*)
- 3) Ես ու դու էլ շղթայված ենք իրարու, Կարոտավառ երագուն ենք միշտ իրար: (*հանգման անուղղակի խնդիր*)
- 4) Ի՞նչ մնաց ինձ. ոսկյա մի ցանց, ուրիշ ոչինչ: (*ենթակա*)

63 Ո՞րն է բարդ նախադասություն:

- 1) Նամակը տուն բերելով՝ մի քանի անգամ մանրագնին կարդացի՝ ամեն անգամ միտքս կենտրոնացնելով դասընկերներիցս որևիցե մեկի վրա:
- 2) Որսկանի ձեռքից փախած, բայց կարելի էր խոցված՝ եղջերուն վայր էր ընկել:
- 3) Հենց դա, համոզված եմ, եղավ մեր բաժանման հիմնական պատճառը:
- 4) Լռելյայն կարդում էի նրա նամակը, ու իմ՝ անքնությունից կարմրած աչքերից գլոր-գլոր թափվում էր արտասուքը:

64 Ո՞ր նախադասության մեջ միջակետ չի կարող դրվել:

- 1) Եվ այստեղ ահա պարզվեց այն առեղծվածը որ ոչ ոք չէր կարողանում բացատրել ոչ թագավորն ու սպարապետը ոչ ինքը իշխան Կամսարականը:
- 2) Ազնավուրյանների ընտանիքին օգնություն էր անհրաժեշտ ճգնաժամի հետևանքով նրանց փոքրիկ ռեստորանը փակվել էր և մնացել էին առանց եկամտի որևէ աղբյուրի:
- 3) Հայրս երկար ժամանակ ուզում էր շրջել Ադիս Աբեբայում չէ՞ որ դեռ պատանեկան տարիների երագանքն էր դա:
- 4) Կարմիր պառավ ձին սիրտ չէր անում գնալ դեպի քուռակը վախենում էր իր ոտնաձայնի մեջ կորցնի թշնամու թաքուն ձայները:

65 Հ. Թումանյանի «Անուշ» պոեմի ո՞ր հերոսն է պոեմի դրվագներից մեկում նկարագրվում հետևյալ կերպ.

*Դեմքը այլայլված, քայլվածքը մոլոր.
Սարսափ է կաթում արնոտ աչքերից,
Եվ կերպարանքը փոխված է բոլոր:*

- 1) Անուշը
- 2) Սարոն
- 3) ծերունին
- 4) Մոսին

66 Տողերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

- ա. Կարծես թե սիրո քնքուշ խոսք ասաց նիրհող դաշտերին
- բ. Եվ ծաղիկները այդ սուրբ շշուկով իմ սիրտը լցրին
- գ. Ծաղիկների մեջ այդ անուրջ կույսի շշուկը մնաց
- դ. Արձակ դաշտերի ամայության մեջ նա մեղմ շնչաց

- 1) դ, բ, գ, ա
- 2) բ, ա, դ, գ
- 3) դ, ա, գ, բ
- 4) ա, գ, դ, բ

67 Նախադասության անդամներից որո՞նց ձևաբանական վերլուծությունն է սխալ:

*Մի վայրկյան թվում է, թե խորհրդավոր այս կերտվածքը իսկույններ լեզու է առնելու
և ասելու, որ ինքը տեսել է հզոր փարավոններին, որոնք կառուցեցին վիթխարի
բուրգերը:*

- 1. կառուցեցին – պատճառական բայ
- 2. թվում է – անկանոն բայ
- 3. վայրկյան – վա հոլովման գոյական
- 4. կերտվածքը – հարակատար դերբայ
- 5. իսկույններ – մակբայ
- 6. որոնք – հարաբերական դերանուն

68 Ո՞ր հատվածներում անդեն նախադասություն կա:

- 1. Անուժ ցավի ցուրտ կապար...
Մահացողի տխուր կյանք.
Անմխիթա՛ր, անսպա՛ռ
Վհատության հեկեկանք...
- 2. Այս ցուրտ երկրի անհայտում անհուն
Ընկնել, կորչել և ննջել հավետ:
- 3. Նորից անձրև՛, մշո՛ւշ, ա՛մպ,
Թախի՛ծ անհուն, տխրա՛նք հեգ:
- 4. Իմ խաղաղ երեկոն է հիմա՛
Մեղմալույս, և՛ տխուր, և՛ անուշ:
- 5. Արդյոք կժպտա՞ս, լուսեղե՛ն երագ:

Երկրաշարժի ուժգնությունը չափում են էրզերով: Էրզի մեծությունը հուշում է դրա վտանգավորության չափը:

Մարդկությունը վաղուց է գլուխ կոտրում երկրաշարժը կանխագուշակող կամ գրանցող սարքեր ստեղծելու վրա: Մ.թ.ա. 132 թ. չինացի Չժան Խենը հնարել էր սեյսմոսկոպ՝ բաղկացած զանգից՝ ներսում կախված լեզվակով: Չանգի շրջագծի վրա կային անցքեր, որոնցից դուրս էին գալիս վիշապի գլուխներ. նրանց բերաններում մեկական գնդիկ կար: Հենց երկրաշարժ էր սկսվում, լեզվակը ճոճվում էր, հարվածում գնդիկներից մեկին, որն ընկնում էր ցածում՝ նստած մետաղյա գորտի բերանը: Գնդի հարվածից գորտը սուր ձայն էր հանում՝ ազդարարելով ստորգետնյա ցնցման մասին և ցույց տալով նրա ուղղությունը՝ ըստ նրա, թե որ վիշապի գնդիկն է ընկել: Նույն սարքի գնդիկները 1703 թ. ֆրանսիացի ֆիզիկոս Ժան Օտֆյոն փոխարինեց սնդիկով լի փոքր գուռերով: Մեկ դար անց սարքը համալրվեց իր ռեգիստրն ունեցող պտտվող թմբուկով, որը նշում էր երկրաշարժի տևողությունը: 1888 թվականից սկսեց կիրառվել տրոմոմետրը՝ ճոճանակ՝ ծայրին ասեղով, որը գծեր էր խազում մրոտած թղթին՝ ցույց տալով երկրաշարժի պատկերը: Նման սարքերի հետագա կատարելագործումը թույլ տվեց գրանցել անգամ 0.001 միլիմետրի տատանումները: Սակայն մինչև օրս մարդկությունը չի կարողանում կանխատեսել երկրաշարժի տեղը, ուժգնությունը և ուղղվածությունը այնպիսի ճշգրտությամբ, որ հնարավոր լինի էվակուացնել տվյալ վայրի բնակչությանը մինչև երկրաշարժի սկսվելը:

1. Երկրաշարժային սարքը Ժան Օտֆյոն համալրեց մի այնպիսի դետալով, որը հնարավորություն տվեց գրանցելու երկրաշարժի պատկերը:
2. Ժամանակակից սեյսմիկ սարքերը երկրաշարժի ուժգնությունը չափում են միլիմետրերով:
3. Առայժմ չլուծված խնդիր է մնում երկրաշարժի կանխագուշակումը՝ մինչև դրա սկսվելը:
4. Ֆրանսիացի ֆիզիկոս Ժան Օտֆյոն արդի սեյսմոգրաֆի հեղինակն է, որը պտտվող թմբուկ և ասեղ է ներմուծել սարքի մեջ:
5. Երկրաշարժ գրանցող առաջին սեյսմոսկոպը կարողանում էր տեղեկություն տալ միայն ցնցման մասին՝ չորոշելով նրա որևէ այլ հատկանիշ:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *ճիշտ է, Միայն է, Չգիտես* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Հետադաս որոշիչը միշտ արտահայտվում է մեկից ավելի բառերով:
2. Որոշիչը կարող է արտահայտվել գոյականի ուղղական, բացառական, գործիական հոլովներով:
3. Որոշիչը կարող է արտահայտվել անձնական, ցուցական, որոշյալ, անորոշ դերանուններով:
4. Որոշիչը կարող է արտահայտվել թվականի բոլոր տեսակներով:
5. Որոշիչը կարող է հանդես գալ կապական կառույցով:
6. Որոշիչը կարող է արտահայտվել բոլոր անկախ դերբայներով: